

Къоджэдэсхэм ящыцэныгъэ зыщыжъот чып

Адыгеим и муниципальнэ образованиехэм ащылэ культурэм и учреждениехэм игъэклотыгъэ гъэцэкжынкхэр яшылэгъэнхэм, ахэм яматериальнэ-техническэ зытет шэпхъэшлэхэм адиштэным епхыгъэ лощлэнхэр республикэм щагъэцэкжэ.

Блэкыгъэ илъэсым лъапкэ проектэу «Культурэм» кыдыхэлъытагъэу Красногвардейскэ районим ит къуаджэу Адэмые дэт культурэм и Унэ игъэклотыгъэ гъэцэкжынкхэр рашыллагъэх, кызылэхыжыгъэу чанэу лощ ешлэ.

Мы мафэхэм агъэклэжыгъэ псэуалъэм «Адыгэ макъэр» щылагъ, лощ щызышлэхэрэм гушылэгъу тафэхуыгъ.

Культурэм и Унэ ипачэу Дэхъужь Къэплъан кызыретиуагъэмкхэ, 1959-рэ

илъэсым ашлыгъэгъэ псэуалъэр жъы дэдэ хуыгъагъ. Илъэс 63-м кыкхлощ гъэцэкжынкхэр рашыллагъэу щытыгъэл.

— Гъэрэкхэ лъапкэ проектэу «Культурэм» кыдыхэлъытагъэу мэзихым кыкхлощ мыщ игъэклотыгъэ гъэцэкжынкхэр щыкхуагъэх. Федеральнэ бюджетым кыыхэхыгъэ сомэ миллион 23-рэ, республикэ ыкхэ чыплэ бюджетхэм кыыхэхыгъэ сомэ миллион 5-рэ ащ пэлухыгъ. Зэрифэшъуа-

шэу зэтырагъэпсыхыжыгъ. Ыпэрапшлэу унашхыгъэр зэблахуыгъ. Джэхашхыгъэр рагъэччыкхыжыкхэ кхэу радзэжыгъэх, пчъэхэр, шъхъангъупчъэхэр зэблахуыгъэх, дэпкхэри агъэклэжыгъэх. Зи къэмынэу зэкхэ зэблахуыгъ, ауужырэ шапхъэхэм адиштэу зэтырагъэпсыхыжыгъ, — кытфелуатэ пачэм.

(Икхуах я 3-рэ нэклуб. ит).

Япсэукхэ зыкхыцэтынэу

Къэралыгъо программэу «Къуаджэхэм хэхъоныгъэ ягъэшлыгъэныр» зыфилорэм тапэкхэ зэрэхэлэжыгъэштхэм епхыгъэу Адыгеим и Лышхыгъэу Къумпыл Мурат правительствэм и Унэ щыкхлогъэ зэлукхэм пшъэрлыгъэр кыщыгъэуцугъэх.

Ащ хэлэжыгъэх АР-м и Премьер-министрэ ипшъэрлыгъэр зыгъэцэкхэрэ Кхэрэцэ Анзаур, АР-м мэкху-мэщымкхэ и Министерствэ ыкхэ муниципальнэ образованиехэм япачэхэр.

Адыгеим и Лышхыгъэ кызырэхыгъэ-щыгъэмкхэ, къуаджэхэм ясоциальнэ инфраструктурэ нахъ зэтэгъэпсыхыгъэ-нымкхэ программэм кыдылтыгъэрэ лощтхыабзэхэм мэхъанэшхо ял. Илъэсэу кызыцэныгъэныгъэхэм а программэм тегъэпсыхыгъэу социальнэ псэолыи 120-м фэдизмэ ягъэцэкжынкхэ лощлэнхэр зэшлуахыгъэх ыкхэ кхэхэр ашлыгъэх.

«Къоджэдэсхэм ящыцэныгъэ ренэу нахъ зыкхыцэтынэу ары тыналэ зытедгъэтырэр. Арышъ, лощлэнхэм кыкхэшъуыгъэх. Заявкэхэм ятын чанэу шъухэлэжыгъэ фае. Мы программэм нэфэшъхыафэу нэмыкхыжыкхэи шъуахэлэжыгъ, къоджэдэсхэм ящыцэныгъэ нахышлу шлыгъэным пае кыкхуаплэхэм и шъуналэ атежыгъэт», — кылыуагъ АР-м и Лышхыгъэ.

АР-м мэкху-мэщымкхэ и Министерствэ кызыретыгъэмкхэ, мы илъэсым къэралыгъо программэу «Къуаджэхэм хэхъоныгъэ ягъэшлыгъэныр» зыфилорэм сомэ миллион 1,3-рэ фэдиз пэлуагъэхыгъэшт, ащкхэ социальнэ мэхъанэ зылэ учреждениехэр, инфраструктурэм кыхиуытыгъэрэ унэхэр ашлыгъэх, зэтырагъэпсыхыжыгъэ ыкхэ агъэцэкжыгъэштхы (пстэумкхэи унэ 27-рэ).

Ащ нэужым АР-м мэкху-мэщымкхэ и министруу Къуанэ Анзаур кызыретиуагъэмкхэ, къуаджэхэм хэхъоныгъэ ягъэшлыгъэным икхэралыгъо программэ ипхырыщын кхэу щыт еклотхэхэр ищыкхуагъэх.

Гушылэм пае, къуаджэхэм хэхъоныгъэ ягъэшлыгъэным ылыныкхыкхэ программэхэм шолпырхэр ахэлэжыгъэх зыхуыкхэ, анахыгъэу аналэ зытырагъэтыгъэштхэр псэуплэхэр ары. УФ-м мэкху-мэщымкхэ и Министерствэ иметодическэ рекомендацехэм атетэу ахэр кыагъэнэфэштхы. Ащ нэмыкхэу къоджэ псэуплэ цыкхуагъэр зэхэгъэхыжыгъэнхэмкхэ плэлэ кхыхэм тегъэпсыхыгъэу планхэр лоныгъом и 1-м нэс зэхэгъэуцогъэнхэ фае. Ащ нэужым УФ-м и Правительствэ дэжъ щылэ межведомственнэ комиссиим проектхэм апэлухыгъэшт ахыгъэ епхыгъэ унашъо ыштэхт.

Икхуахым АР-м и Лышхыгъэ пшъэрлыгъэ кыафилыгъэ проектнэ документациим игъэхъабырын аналэ лъэшэу тырагъэтынэу, республикэм и министруу УФ-м мэкху-мэщымкхэ и Министерствэ и рекомендацыхэхэр кыдылтыгъэхэзэ, гъусэныгъэ пэу ащ зэрэдырилэштхым дэлэжыгъэнэу.

АР-м и Лышхыгъэ ипресс-кхулыкху

Шушлæ Ипылæгъур лъагъэкIуатæ

Пшызæ шьолъыр икæзэкъыдзæ и Мыекъопæ отдел зичæзыу шушлæ Ипылæгъу хæушъафыкIыгъæ дзæ операцием хэлæжъэрæ отрядæу «Кубань» зыфилорæм фитIупщыгъ.

ЗæкIæмкIи тонни 3,5-рæ хъурæ Ипылæгъоу асæгъæм отрядым хэтхæм яунагъохæм къагъæхъа-зырыгъæхæр, кIэлæцIыкIухæм яписъмæхæр, сурæтæу къашыгъæхæр, шыгъын фæбæхæр, псæу зæшъоштхæр, генераторхæр, гъæстыныпхъæ шхъуантIæ зæрыт баллонхæр, гъомылапхъæхæр, нæмыкIхæр хэлъых.

КъауIæгъæ дзæкIолIæу госпиталым чIæлхæри къагъæнагъæхæп. Ахæм ООО-у «Траст М» зыфилорæм къыугъоигъæу техъон ыкIи шыгъын фæбæхæр, альакъо темъуошъухæрæм апае бæцхæр, хъаку-шыкъухæр афæагъæх.

Луганскæ народнæ республикæм шыпсæухæрæм къафаугъоигъæхæр къалæу Новодружескæ иадминистрацие Iуацагъæх. КIэлæцIыкIухæм апае шыгъын фæбæхæр, джæгуальæхæр, гъомылапхъæхæр ац хэлъых.

Мыекъопæ къæзæкъ отделым иобществæхæм ахэтхæу шушлæ Ипылæгъур къæзыугъоигъæхæм, нæмыкI цыфæу зIлахъ къыхæзылъхъагъæхæм, Пшызæ шьолъыр ыкIи Адыгеим яорганизациеу, япредпринимателæу къыхæлæжъа-

гъæхæм, Мыекъуапæ и Свято-Георгиевскæ чылыс тафæразæу, «тхъашъуегъæлпсæу» ятæло.

Шушлæ Ипылæгъур зыцагъæхæр Апшеронскæ районым икæзæкъ атаманæу Сергей Коростылевыйр, ац игуадзæу Сергей Хлудневыйр, къæзæкъхæу Виктор Мельнико-

выйр, Игорь Агарковыйр ыкIи мы районым ис ермæлхæм я Союз ипæцæу Владимир Тахмазян.

Джыри Хæгъæгум иухъумако и Мафæ ипæгъокIæу шушлæ Ипылæгъум иугъоин рагъæжъагъ.

**Екатеринеа
ЗАГОРУЛЬКО.**

Донор гъæшIуагъæ хъуыгъæ

Росгвардием иофицер Урысыем идонор гъæшIуагъæ зæрæхъуыгъæ къæзыушъахæтырæ тхылыр ыкIи бгъæхалхъæр АР-м лъыр зыцæтырæ станицем илофышIæхæм ратыжъыгъ.

АР-м и Къæралыгъо Совет — Хасæм макъæ къæгъæIу

Общественностым илIыкIохæу Адыгæ Республикæм икхыкумышIхæм яквалификационнæ коллегие хæтынхæу къагъæлæгъуагъæхæм ядокументхæр зæраштæрæмкIæ Адыгæ Республикæм и Къæралыгъо Совет — Хасæм макъæ къæгъæIу.

Общественностым илIыкIохæу агъæнæфæн альæкIыцтхæр Урысые Федерацием шыпсæухæу зыныбжæ илъæс 35-м нæсыгъæхæр, апшъæрæ юридическæ гъæсæныгъæ зIлæхæр, анапæ тезыхын зылъæкIышт зекIуакIæ къызыхæмыфагъæхæр, къæралыгъо е муниципальнæ IæнатIæхæр, къæралыгъо е муниципальнæ къулыкъум иIæнатIæхæр зымылыгъæхæр, организациехæмрæ учреждениехæмрæ япæцæхæу, очылæу, нотариусæу цымытхæр ары.

Кандидатхæр къæзыгъæлæгъонæу фитыныгъæ зIлæхæр Адыгæ Республикæм и ЛIышъхъæ, урысые, шьолъыр общественнæ объединениехæм якъутамæхæр (яорганизациехæр), общественнæ объединениехæу Урысые Федерацием юстициемкIæ икхылыкъухæу Адыгæ Республикæм щатхыгъæхæр ыкIи зилофшIæн

Адыгæ Республикæм шызæхæзыцæхæрæр ары.

Кандидатхæр къæзыгъæлæгъонæу фитыныгъæ зIлæхæм общественностым илIыкIо хъун зылъæкIыцтхæр къы-зæрагъæлæгъуагъæхæм яхылыгъæ унашъохæмрæ Адыгæ Республикæм и Законæу 2003-рæ илъæсым мæзæм и 11-м аштагъæу N 113-р зытæтæу «Общественностым илIыкIохæу Адыгæ Республикæм икхыкумышIхæм яквалификационнæ коллегие хэтхæм яхылыгъæ» зыфилорæм ия 7-рæ статья зигугъу къышIырэ документхæмрæ Адыгæ Республикæм и Къæралыгъо Совет — Хасæм рахыылæх.

Мыекъуапæ иурамæу Жуковскæм ыцIæ зыхъырæм тет унæу N 22-м, я 304-рæ кабинетым 2023-рæ илъæсым мæзæм и 8-м къышгъæжъагъæу мæзæм и 14-м нæс документхæр щаштæцтхæ.

АР-м псауныгъæм икæухъумæнкIæ и Министерствæ иунашъу

Фæло-фашIæу «Унæм исхæу врачым къæджæнхæ зыхъукIæ лъæу тхылыхæр (заявкæхæр) зæраштæхæрæ шыкIæр» зыфилорæр ухæсыгъæным ехыылæгъ

Федеральнæ законæу N 323-р зытæтæу «Урысые Федерацием шыпсæурæ цыфхæм япсауныгъæ икæухъумæн ехыылæгъ» зыфилоу 2011-рæ илъæсым шæклогъум и 21-м къыдæкIыгъæм диштæу **унашъо сæшIы:**

1. Адыгæ Республикæм медицинæмкIæ иорганизациехæу апæрæ медикæ-санитарнæ Ипылæгъу язытыхæрæм фæло-фашIæу «Унæм исхæу врачым къæджæнхæ зыхъукIæ лъæу тхылыхæр (заявкæхæр) зæраштæхæрæ шыкIæр» зыфилорæр ухæсыгъæнæу.

2. Адыгæ Республикæм псауныгъæм икæухъумæнкIæ икææралыгъо учреждениехæу Адыгæ Республикæм псауныгъæм икæухъумæнкIæ и Министерствæ къепхыгъæхæм япæцæхæм фæло-фашIæхæм ягъæцæкIæн тæрæзæу зæхæцæгъæ хъуным ашъхæкIæ лъыплъæнхæу пшъæрылæ афæшIыгъæнæу.

3. Адыгæ Республикæм псауныгъæм икæухъумæнкIæ икææралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгæ Республикæм псауныгъæм икæухъумæнкIæ и Министерствæ и Гупчæу медицинæ-къæбар гъæнæфагъæхæм афæгъæзагъæр» зы-

филорæм ипæцæ министерствæм исайт унашъор къыригъæхъанæу.

4. Адыгæ Республикæм псауныгъæм икæухъумæнкIæ и Министерствæ иунашъоу 1139-р зытæтæу «Фæло-фашIæу «Унæм исхæу врачым къæджæнхæ зыхъукIæ лъæу тхылыхæр (заявкæхæр) зæраштæхæрæ шыкIæр» зыфилоу 2022-рæ илъæсым тыгъæгъæзæм и 2-м къыдæкIыгъæм кIуачIæ имыIæжъæу лъытæгъæнæу.

5. Адыгæ Республикæм псауныгъæм икæухъумæнкIæ иминистрæ игуадзæу Хъагъæудж Мариет Сæфæрбый ыпхъум унашъом игъæцæкIæн зæрæклорæм лъыплъæнæу пшъæрылæ фæшIыгъæнæу.

6. ЗыкIатхæхæрæ мафæм къышIуагъæу мы унашъом кIуачIæ иIæ мæхъу.

**АР-м псауныгъæм икæухъумæнкIæ иминистрæу
МÆРÆТЫКЪО Рустем**

къ. Мыекъуапæ, мæзæм и 2, 2023-рæ илъæс N 67

ЧыпIæ зæжъу ифагъæхæм тадежъугъаI

Адыгæ Республикæмрæ Краснодар краим-рæ ащыпсæурæ быслъымæнхæм я Диндæ-лæжъанIæ макъæ къæгъæIу Тыркуемрæ Шамрæ чIыгур къызацæсысым зæрар зыхыгъæхæм апае ахъцæ зæраугъоирæмкIæ.

Адыгæ Республикæмрæ Краснодар краимрæ арыт мæцыт пстæуми мы илъæсым мæзæм и 10-м ыкIи и 17-м ахъцæр асæугъоийцт. Ац нæмыкIæу зышло-игъохæм ахъцæр мыщ фæдæ картæм рагъæхъан альæкIышт: 5469 3020 0197 1574 Ибрагим Батмизович Ш.

2023-рæ илъæсым мæзæм и 19-м сыхъатыр 18-м нæс ахъцæм иугъоин кIошт.

Шъугу къæтæгъæкIыжъы: Тыркуемрæ Шамрæ якъæлабæхæм, ахæм къахиуытагъæх адыгæхæр нахыбæу зышIыпсæухæрæ чыплæхæри, мæзæм и 6-м чIыгур лъæшæу къащысысыгъ. Ац къыхæкIæу нæбгырæ шъæпчъагъæ хæклодагъ, мин пчъагъæмæ зæрар ахыгъыкIи бгъагъæ ямыIæжъæу къæнагъæх.

Лъэпкъым ымакъ

«Адыгэ макъэр» кызыдэкырэр ильэси 100 зыщыхурэм охтэ зэфэшхьафхэм ащ лоф шызышлагъэхэм, гъзетым икыдэгъэклын зыкыуагъ, зыахыл хэзылхьагъэхэм ягукъэкыжхэр кытэгъахъх. Лъэпкъ гъзетым ильэситфырэ шылэжъагъ Урысыем лофшлэнымклэ и Лыхъужъу, Адыгэ, Къэбэртэе-Бэлыкар, Къэрэщэе-Щэрджэс республикэхэм ялъэпкъ тхаклоу Мэщбэшлэ Исхьакъ. Ащ дэтшыгъэ зэдэгущыгъум изы пычыгъо лоф зыдышлагъэхэм афэгъэхьыгъ.

— Исхьакъ, сьд фэдагъа апэрэ тхыгъэу гъзетым кыбгъэхьагъэр?

— Адыгэ клэлэгъэджэ училищым тыщеджэ зэхьум литературнэ кружокым тыхэтэгъ. Лъэустэн Юсыф ироманэу «Къушхьэр къэнэфы» зыфилорэр ащыгъум кыдэкыгъагъ. Лэжъэным, патриотическэ мэхъанэ зилэ тхыгъэхэм а уахътэм мэхъанэшхо аратыштыгъ, ахэр зэкълэм апэу пхырыкыштыгъэх. А уахътэм сэри усэ заулэ стхыгъагъ. Ахэм ащышэу «Лыжъ бригад» зыфилорэр кыхахыгъ. 1949-рэ ильэсым ичъэпыогъу мазэ ар кыхауыгъ. Сиапэрэ усэу ары гъзетым кыхахыгъ. Гъзетыр къэсщэфынэу бэдзэрым сыкыуагъ. Ар зыщэщтыгъэм

хьалыжъуи ыщэщтыгъ. Зы гъзетрэ зы хьалыжъорэ кыситынэу зесэлэм, шхыным гъзетыр кыирищэклы кыситыгъ. Ар сыгу хэклы, джыри гъзетитлу къэсщэфыгъагъ. Сиусэ апэрэу кыизышауыгъэр язгъэлъэгъунэу, силэнэу сыфэагъ.

— Гъзетым лоф шлэнуу узылохъэм сьд ыцлагъэр, хэт а уахътэм лутыгъэхэр?

— Ащыгъум ыцлагъэр «Социалистическэ Адыгей». Редактор шхьалэу лутыгъэр Андырхъое Джантэмыр. Упашэмэ, адыгэу уилэн фае. Пстэуми гу альыптэнэу, цыфхэм лоф ябгъэшлэшъунэу, лъэпкъым уфэгумэ-кынуу цыт. А уахътэм гъзетым пшъэрыл инхэр илэу, редактор шхьалэм илэнатлэ къралыгъо кыулыкъу шхьалэмэ япашэмэ афагъадэщтыгъ. Андырхъое

Джантэмыр лы гупсэфэу, шырытэу, пытагъэ зыхэлъэу цытыгъ. Лъэпкъ гъзетым шылэжъагъэхэу джащ фэдэу зыцлэ кеплон фаехэм ащышых Шьоджэ Мыхьамчэрые, Дыхъу Мурат, Хъуажэ Исмахылэ, Бэджэнэ Иляс, Жэнэ Къырымызэ, Къуныжэ Мыхьамэт, Аульэ Сарэ, Тхьаркьохъо Юныс, Къуекъо Налбий, ар корректорэу лутыгъ, лэшыгъэ Хьазрэтэ Кошбэе Пчымафэрэ нэужым кылухьагъагъэх.

Тэ лоф шытшлэ зэхьум зы отдел тилагъэр, тэхэрэр зэкълэ зэдычлэсыгъэх.

— Сьдэуштыгъу къэбархэр кышгъууагъыштыгъэх, сьд фэдэ амала шъуилагъэхэр?

— Лофшлэгу мафэм сатырэ 200 кьэптхынэу цытыгъ. Джы телефонхэр зэкълэми жъугъэу зэралыгъым фэдагъэп, дунэе

хьытыури шылагъэп. Телефонисткэхэр тилэпылэгъоу ерагъэу районхэм тафытеоштыгъ. Еджаплэм, культурэм и Унэ — ащыгъум чылэ клубыштыгъэх — зыгорэ ащызэхашагъэмэ кыдгъалоштыгъ. Ахэр кьэттхыжыштыгъэх. Къыныгъэ сатырэ 200 мафэм ибгъэкъуныр. Шыклагъэу шылэхэм япхыгъэ къэбархэр нахьыбэу ттхыштыгъэх. Культурэм, гъэсэныгъэм, мэкъу-мэщым афэгъэхьыгъэу гъзетым бэ кыдгъахъэщтыгъэр. Фельетонхэр атхыныр яклэсагъ. А жанрэр хэклыгъ джырэ дунаим. Сэмэркъэу хэлъэу зеклоклэ пхэнджхэр тыумысыштыгъэ. Тхьаматэхэм, армэу лофышлэхэм закырашлэжъэу хуштыгъ. Премиерэ сомэ 400 — 500 хъоу кытатыштыгъэх, лофшлэнымклэ тхылхэм кьадатхэщтыгъэх. Ащыгъум ар багъэ.

— Гъзетым узэрлутыгъэм сьд о пшъхьэкълэ

шъуагъэу кыпфихьыгъэр?

— Псынклэу лоф шлэным зыщыфэгъэсагъ, сигущылэ псыхьагъэ шыхуыгъ — мафэ кьэс сатырэ 200 — 250-рэ зэрэстхыштыгъэм ишлогъэшхо кысэклыгъ, ащ дисциплинэ кыпхелхъэ, шапхъэхэм уарегъэуцо. Сыгу шылэ, дахэкълэ кьэклыжы лъэпкъ гъзетым сызшылэжъэу ильэсхэр. Ау литературнэ творчествэм уфэшагъэу гъзетым бэрэ улуты хуштыгъ. Игъом сылулыжыгъ. Лъэпкъымклэ анахь мэхъанэ зилэхэм ащыц хэутыгъэ гъзетхэр, тхылхэр илэнхэр. Непэ ахэм лъэшэу тыналэ атедгъэтын фае. Джырэ уахътэм диштэу лъэпкъ гъзетыр лызыгъэкълэуатэхэрэм ялофшлэн осэхшо ил. «Адыгэ макъэр» — лъэпкъым ымакъ!

ТЭУ Замир.

Къоджэдэсхэм ящылэныгъэ зыщыжъот чыпл

(Икълух).

Псэуальэр зэрагъэкълэжыгъэм даклоу, члэтыр зэкълэми хъунэу зэблахуыгъ, лоф зэралэщт оборудованиелэхэр къащэфыгъэх, залым пхъэнтлэку 200 клэу члагъэуцуагъ. Мыщ лоф шызышлэхэрэм, къаклорэ клэлэцыкълухэм кыи альэгъуштыгъэ, ыклоцл чылагъэ, гомылуыгъ. Электричествэм ыкли фабэм ярыкълуалэхэр зэрэзблахуыгъэм, котелыклэ къазэрэфагъэуцугъэм ишъуагъэкълэ джы фабэ, тиди зэпэнэфыжы.

Культурэм и Унэ зэрагъэкълэжыгъэр псэуплэм шыпсэхурэм ягуапэ хуыгъ. Члэхъэгур дахэ, шахмат узыщешлэн плэклыштылэнэ заулэ зэготэу шытых. Къуаджэм шыпсэурэ клэлэцыкълухэм

анэмыклэу нахьыжъэхэми языгъэ-псэфыгъо уахътэ шагъаклоу бэрэ кыхэкълэ, пчыхъэм сыхьатыр 9-м нэс шахмат щешлэх.

— Лоф шызышлэхэрэмкыи, къоджэдэсхэмкыи гүлэтыплэ афэхъу, тыгушлэзэ тыкълэу, лоф-тхьэбзэ гъэшлэгъонхэр зэрэзэхэ-тшэщтхэм тыпыл. Къэгъэлъэгъонхэм анэмыклэу хьакълэхэр кьедгъэблэгъэнхэ амал джы тил. Мэфэкълэ шыклэм тетэу тиучреждение кыизэлутхыжыгъ. АР-м культурэмкыи иминистрэу Аульэ Юрэ ыкли хэбзэ кыулыкълухэм ялыкълэхэр тыхьэклагъэх. Зэлъашлэрэ оредылоу Апэнэс Астемир тисценэ кыитехьагъэхэм ащыщыгъ, кьэзэрэуагъоигъэхэр ащ едэлугъэх. Джащ фэдэу Адыгэ Республикэм лъэпкъ къашьохэм-

клэ и Къэралыгъо академическэ ансамблэу «Налмэсым» концерт кыиштыгъ, — ело тигущылэгъу.

Ежъ Дэхъужъ Къэплан сэнаушыгъэ ин хэлъ, оредхэр зэхелъхъэх, дахуи кълэх. Ильэс 35-рэ хуыгъэ мы культурэм и Унэ ипашэу лоф зишлэрэр.

Къуаджэм дэс клэлэцыкълухэм лъэныкълэ зэфэшхьафхэмкыи ясэнаушыгъэ кыизэлухыгъэныр, анахь къахэщыхэрэр лъэгэплэ инхэм анэсынхэмкыи лэпылэгъу афэхъуыгъэныр ары пшъэрыл шхьалэу мыщ лоф шызышлэхэрэм ялэр.

Зэкълэмкыи культурэм и Унэ кружоки 9-рэ любительскэ объединение 11-рэ ил. Клэлэцыкълуу кьекълуалэхэрэм янахьыбэр кыиздаклорэр адыгэ къашьохэм-

клэ кружокыр ары. Ащ ипашэр Нешэ Саид, ар Мыекъуапэ кыкызэ кьэкълэ. Ежъымы итворчествэ мы унэр ары зыщыригъэжыгъагъэр. Я 7-рэ классыр кыизеухым Тхьабысымэ Умарэ ыцлэ зыхьырэ колледжым члэхьагъ, нэужым «Ислъамыем» хэхьагъ. 2010-рэ ильэсым кыищегъэжыагъэу ащ хэт. Ильэсиц хуыгъэ къуаджэм дэс клэлэцыкълухэм кьэшъуакълэ заригъашлэрэр.

Нэбгырэ 45-рэ мыщ кьекълуалэ, ахэр купышэу гошыгъэх. Ыгъэсэрэ клэлэцыкълухэр кьэгъэлъэгъон, зэнэкьокъу зэфэшхьафхэм ахэлэжъэх. Мыекъуапэ шыклогъэ «Адыгейм ижъогъо цыкълухэр» зыфилорэм хэлэжъагъэ ыкли яшэнэрэ шъуашэ зилэ дипломыр къафагъэшъошэгъагъ, Тэхьутэмыкълуае шыклогъэ «Дышъэ тандж» зыфилорэм ятлонэрэ чыплэр кыиштыдахыгъ. Районым цызэхашэрэ лоф-тхьэбзэ зэфэшхьафхэм ныбжыкълэхэр ахэлэжъэх.

Къэшоным кьэклорэ сабылхэм гушылэгъу тафэхуыгъ.

Бэгырэкълэ Анзаур, Къэбамбэт Нуриет, Бэгырэкълэ Нэфсэт, Гьукълэл Альбэрт кьэшоныр яклэсэу кыизэрыкълэхэрэр кыи-тауагъ. Анахъэу адыгэ шъуашэхэр ащыгъэхэу сценэм кыизы-техьэхэкълэ мэгушлэх. Агъэкълэжыгъэ культурэм и Унэ кьэ-клонхэр агу рехьы, ясэнаушыгъэ хэзгъэхъошт кружок зэфэшхьафхэм кьакулалэх.

— Ылпэкълэ зэхатшэщтыгъэмэ ялытыгъэмэ, мы аужрэ ильэсхэм лофшлэным едгъэхуыгъ. Амалэу тилэхэми ахэхуагъ, культурэм и Унэ зэрагъэкълэжыгъэм даклоу, аужрэ шапхъэхэм адиштэрэ оборудованиемкыи зэтэгъэлпсыхьагъ, Интернет тилэ

хуыгъэ. Ащ ишъуагъэкълэ социальнэ хьытыуэхэм кьэбарыклэхэр кьарытэгъахъэх. Зэкълэмкыи нэбгыритф тэхъу. Ильэс пчъагъэ хуыгъэу Мэкъэо Светланэ художественнэ пащэу лоф ешлэ, сценариехэр зыгъэуцурэр ары, — ело Къэплан.

Тэ тызыклогъэ мафэм бзылфыгъэм гушылэгъу тыфэхъун тлэкыгъэп. Зэфэхьысыжъ концертэу кьатыштым исценарие ыгъэхьазырыштыгъ. Ари зэрифэшъуашэу зэхашагъ. Оредхэр, усэхэр кыиуагъэх. Кьекълуагъэхэм анахь ашлогъэшлэгъон хуыгъэр «Легенда о Нартах» зыфилуу къафалотагъэр ары. Дэгужыие Къэплан, Гьукълэл Арсен, Дэгужыие Сабинэ ыкли нэмыклэхэм оредхэр кьауагъэх, клэлэцыкълухэм сценкэ, кьэшъо зэфэшхьафхэр къашыгъэх. Лъэпкъ лэмэ-псымэхэм кьазыгъэлорэ ансамблэу «Эльбрус» зыфилорэм имэкълэмэхэр лъэшэу агу рыхыгъэх.

Мы ильэсымкыи лоф-тхьэбзэу зэхашэщтхэм яплан агъэуцугъах, ар гъэшлэгъонышты. Ежъ культурэм и Унэ шызэхашэщтхэм анэмыклэу районым шыклоштыхэми ахэлэжъэщтых. «А ну-ка малычки» зыфилорэм мыщ лоф шызышлэрэ клэлэ ныбжыкълэр хэлэжъэнэу зегъэхьазыры.

Къуаджэм шыщ клэлэхэу сыдигьоклы лэпылэгъу къафэхъухэрэм зэрэфэрэзэр Дэхъужъ Къэплан клэухым кыиуагъ. Бэмышлэу сомэ мин 300 кьарати кьэшъорэ клэлэхэм ыкли пшъашъэхэм ащыгышты адыгэ шъошэ пшырыпшл къафащэфыгъ, пшыни зэрагъэгъотыгъ. Культурэм и Унэ игъэцэкълэжыи ахэм ялахьышлу халхьагъ.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Агъэнэфэгъагъэм нахьыбэу

Лъапкъ проектэу «Псэуплэм» ипхырышын пæе аштэгъæ федеральнэ проектэу «Псэуплэр ыккы кьэлэ щылаклэр» зыфилорэм кышщыдэлытагъэу иккыгъæ 2022-рэ илээсым псэуплэ квадратнэ метрэ мин 468-рэ республикэм щатыгъ. Ар агъэнэфэгъагъэм хэпшыклэу нахьыб.

АР-м псэолъэшлынымккы, транспортнымккы, псэуплэ-коммунальнэ ыккы гъогу хъызмэтимккы и Министерствэ кызыретыгъэмккы, иккыгъæ илээсым квадратнэ метрэ мин 230-рэ республикэм ыгъэуцутэу ары федеральнэ Гупчэм зэрэлъыгъэсыгъагъэр, ау ащ фэдизым ехъуккы нахьыбэу ышлыгъ.

Зэккылэмккы псэолъэш хъызмэ-шлэплэ 38-мэ гъэрэккы Адигеим лоф щашлагъ, уни 120-мэ ягъэуцунккы ахэм фитыныгъэ ялагъ. Министерствэм кызырэтэуагъэмккы, унэе псэолъэшхэм квадратнэ метрэ мин 350-м ехъу агъэуцугъ. Ар 2021-рэ илээсым егъэпшагъэмэ, процент 71,2-ккы нахьыб.

Фэтэрыбэу зэхэт унэ 23-рэ, ар квадратнэ метрэ мин 117,6-рэ мэхъу, ашлыгъ. Цыфхэм ямылыккы халхъэзэ къатыбэу зэтет унэ 20 агъэуцугъ. Мыхэр зэккылэмккы фэтэр 2451-рэ мэхъу, ар квадратнэ метрэ мин 96,1-рэ. Оборудованиеу ящыклагъэр зэккылэм арыт.

Мы илээсми ащ тетэу унэхэм

яшын лъагъэккытэнэу пшэрыл зэрэзыфагъэуцужыгъэм министрствэм кышщыклагъэтхыгъ. Мыгъэ хъызмэтишлэплэ 39-мэ республикэм псэуплэхэр щашлы, уни 127-мэ ягъэуцунккы фитыныгъэ ахэм ял.

Гушылэм пæе, «Псэуплэр ыккы кьэлэ щылаклэр» зыфилорэ лъапкъ проектэм кышщыдэлытагъэу мы уахътэм Тэхъутэмьккыое районим ит поселкэу Яблоневскэм къатишлэу зэтет унэ щашлы. Пстэумккы ар фэтэр 72-у зэхэтышт, квадратнэ метрэ мин 3,2-рэ хъушт. Мыщ игъунэгъу псэуплэу къуаджэу Адигеяккылэм къатишлэу зэтет унэ щагъэуцугъ, ар зэккылэмккы квадратнэ метрэ мин 15,93-рэ зэрэхъуцугъ.

Джащ фэдэу Мыеккыуапэ хэ-

хъоныгъэхэр егъэшлыгъэнхэм тегъэпсыхъэгъэ проектэм кызырэтэуагъэу, псэуплэ комплекс щырагъэжыагъ. Ащ хэт унэхэр къати 7 — 16-у зэтетыштхы.

«Эскроу-счётхэр» агъэфедэхэ-зэ псэуплэхэм яшын цыфхэм ялахъ халхъэ. Унэхэр ауыхъу, ахъщэр хэзылхъагъэхэм ащыцэу зы нэбгыр нэмылэм фэтэрыр зэриемккы фитыныгъэр фэмыгъэпсыгъэу а счётхэр кызырэтэуахыштхэп. Джащ ыуж ахъщэу зэуыклагъэр псэолъэшым зыфагъэккыштыр.

Цыфэу фэтэрыбэу зэхэт унэм ишын зилахъ хэзылхъэхэрэр гъэпцлагъэ мыхъунхэм фэшл мыщ фэдэ шлыккы кьэралыгъом кыукупшысыгъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

«Псэлъыхъохэр» жъы хъухэрэп

Жъым кышщеккыштыгъ сценэм кышщагъэлъэгъогъэ шлулэгъур, сэмэркъэу сьд фэдэрэ лъэхъани жъы мыхъурэм цыфхэр ыгъэчэфыгъэх. Мамый Ереджыбэ ипъесэ техыгъэ спектаклэу «Псэлъыхъохэр» зыфилорэм я 500-рэ кьэгъэлъэгъон илагъ.

сытхъэу сеплы. Спектаклэм дэлъэжыагъэхэм зэккылэм щытхъур яфэшъуаш.

Едыдж Мэмэт: «Хэкум сыкызыккыжыгъэм щегъэжыагъэу «Псэлъыхъохэр» кьагъэлъагъо кьэс сеплы. Кьэралыгъо филармонием, Лъапкъ театрем, культурэм и Унэ — тыдэ кышщагъэлъэгъуагъэм блэгъэккыгъэп. Адигэ зэхэтыклэр пшлэн, адигэмэ уакъыхэхъушъан фай «Псэлъыхъохэм» щагъахъэрэр кыбгурылоним пæе. Зы гушылэккы,

зы нэлъэгъуккы, зы лэутлэккы кьалэ, кьагъэлъагъо ашлэиогъор кыбгъурэлэ. Лъынфэм рыклорэ лъым фэд, псэм щыщ, гум щиз — анахъэу кыпфэлэшъуцтэп. Англием, Францием классикэ ялэу кызыралорэм фэдэу, адигэхэм мы кьэгъэлъэгъоныр тиклассик, тырэгъушхо. Адигабзэм, адигэ культурэм лъэпсэхшо зэрылэм ишыхъат. Тыбай, ар гъэнэфагъэу кьэолъэгъу: зы такыккырэ уемызэхъу, еплыхъэрэр ымытлупцэу сыхъатитлэ уегъэщы, урегъэгупшысэ.. Кушъу Светланэ ытамэ телъэу сьд фэдиз а спектаклэм щызэрихъэрэр?! Сьдэу бэ епхыгъэр — ны ыккы бзылфыгъэ шхъэзакъу, адигэ бзылфыгъэ! Зыхъэ Заур, Кукэнэ Мурат, Зыхъэ Мэлайчэт — пстэури зы оркестрэ фэдэу, зы нэбгырэ ахэбгъэккы умылэккынуу кьэгъэлъэгъоним хэтых. Джы ныбжыккылэхэм «Псэлъыхъохэр» кьарагъэшлынуу зэралуагъэм тигъэбырсырыгъ. Тэлъэгъуфэ тигъэпэшт — кьафэшлышта нахъыжхэм афэдэу «Псэлъыхъохэр»? Ар тшлогъэшлэгъонэу тапэллэшт, Тхъэм кьадегъэхъу!»

Республикэ Адигэ Хасэм ыцлэккы Хъот Юныс шлухъафтынхэр аритыжы зэхъум «Псэлъыхъохэм» кьэгъэлъэгъон минхэр ялэнхъу афилуагъ. Лъапкъ театрем щымэфэккыгъ.

ТЭУ Замир.

1958-рэ илээсым апэрэу кьагъэлъэгъогъагъ. Ащ кыккылэтыккылагъэу джырэ мафэхэм кьыд-нэсыжыгъэр зыгъэуцугъэр режиссерэу Клурашынэ Аскэр, мэкъамэу хэтхэр зытхыгъэр Сихъу Рэмэзан, декорациехэм атет сурэтхэр зышлыгъэр Бырсыр Абдулахъ. Зыхъэ Заур, Кукэнэ Мурат, Зыхъэ Мэлайчэт, Кушъу Светлан, Хъатхъаккымэ Аскэрбий — артист нахъыжхэм яжъогъо зэхэт куп мы спектаклэр илээс 25-рэ сценэм кышщашлы. Ахэм кьаготых нахъ ныбжыккы персонажхэм ярольхэр кьэзышлыгъэхэу Бэгъушъэ Анзор, Хъаккы Анзаур, Даур Жаннэ. Лъапкъ театрем икьэгъэлъэгъуаплэ чыплэ нэккы илагъэп. Щы-лэгъуео макъэм зыкышщилэтуу еплыхъэрэр артистхэм афэрэзагъэх. Ккылым АР-м итеатральнэ объединение ихудожественнэ пашэу Ацумыжъ Рустам сценэм кьыдэккылаи, кьэгъэлъэгъоним хэлэжыагъэхэм кьафэгъушлуагъ. Лъапкъ театрем иартистхэри спектаклэм хэлэжыагъэ ялофшлэгъухэм кьэгъагъ лэрамхэр аратыгъэх, хэушхъафкыгъэ шлухъафтын апагъохыгъ. Нахъыжъ купым джыри мы спектаклэр кьыгъэлъагъозэ ышлыштми, ныбжыккы артистхэр джы «Псэлъыхъохэм» зэрэхагъэхъаштхэр, ащ джыдэдэм лоф зэрадашлэрэр Ацумыжъ Рустам кьылуагъ. Пстэуми яклэсэ спектаклэр творческэ ушэтыплэ пхырыкыплэу джы ашлышт.

Хъэпап ироль кьэзышлэу, УФ-м изаслуженнэ артистэу, АР-м инароднэ артистэу Зыхъэ Заур «Псэлъыхъохэр» адигэ псэуплэр, адигэ зэхэтыклэр кьылотыккырэ, гъуфэбэныгъэ зыхэлъ кьэгъэлъэгъонэу зэрэщытыр кыккыгъэхъыгъ. Илээс пчъагъэ-

хэм емызэхъу, ащ цыфхэр зэрэзыфилорэм ишъэф адигэм ыпсэ щыщ шыпкыгъэу зэрэщытыр кыккыгъэхъыгъ.

Хъачык ироль кьэзышлыгъэу, УФ-м ыккы АР-м янароднэ артистэу Кукэнэ Мурат Мамый Ереджыбэ ипъесэ техыгъэ кьэгъэлъэгъоним тамэ кьыгъозгъэ-ккылагъэхэу дэлэжыагъэхэм, режиссерым щыублагъэу сурэтхэр зышлыгъэхэм анэсэу, зэккылэм ацлэ джыри зэ кьырылуагъ. «Псэлъыхъохэр» — Лъапкъ театрем инэлэеплэу, адигэу тыдэ щыпсэурэм кьашлэжыу, шлу алэгъоу зэрэщытыр хигъэунэфыккыгъ. Ныбжыккылэу ар джы кьэзышлыштхэм, спектаклэм хэлэжыагъэхэм кьэгъэлъэгъоним щылэныгъагъэ ратыни тапэккы лъагъэккытэнэу афилуагъ.

«Псэлъыхъохэм» ия 500-рэ кьэгъэлъэгъон еплыхъэхэм ащы-

щэу Кьэзэнэ Мулиатрэ Едыдж Мэмэтрэ ягуапэу яшлэшыхэмккы кьыддэгъоцагъэх.

Кьэзэнэ Мулиат: «Илээс блэккыгъэхэм адигэ чылагъохэр зыфэдагъэхэр, щылаклэ-псэуплэу адэлыгъэр, зэфышщытыккылау цыфхэм азфагу иллыгъэр спектаклэм дэгъу дэдэу кышщыгъэлъэгъуагъ. Адигэ сэмэркъэу шлыккы шыпккы кьылотыккыгъэу ыккы кьэгъэлъэгъуагъэу хъугъэ. Лъапкъ творчествэр кызыфагъэфедэзэ лъапкъ шэным ыкупккы кьагъэлъэгъон алъэккыгъ. Зыхъэ Заур, Кушъу Светланэ, Кукэнэ Мурат — тиартистхэм нэпсыр кьагъа-ккылау уагъэхъы, гуккы зыогъэ-псэфы. Мыщ фэдэ кьэгъэлъэгъон Лъапкъ театрем зэрилэр, ар классикэ зэрэхъуыгъэр зымыуасэ щылэп. Тырэгъушхо ыккы тырэлэгъэ. Сьд фэдизрэ кьагъэлъэгъуагъэм тызфещэ, сыгуккы

АщIэ шIукIэ агу къэкIыжьи

«Ащымыгъуишэу нцIэ къыраIофэ, ущыIаIо адыгэхэм. Ау ар бэмэ янасын къы-хьырэн, нахьыбэр зэрэнсаухэзэ ащэ-

гъуишэжьи. Ащ хэлъ щыI: ухэтми, нцIагъэм уIокIэжьи. Сэ нэпэ зыцIэ къес-Iоуцтхэр адыгэхэм ябгъэшIэжьишэу щы-

тэн, ахэр яцIыфыгъэ-адыгагъэкIи, яIоф-шIэIэ мыншгъыжьи, яакъыл-гулътэ-кIи лъэкъым ыгу ыштэгъагъэх.

АНДЫРХЪОЕ Джантэмыр (1917 — 1990)

Октябрэ революциешхом илэгъуы, «игъом къэхъуагъ» зыфалохэрэм ащы-щыгъ.

Красногвардейскэ районымкIэ къуа-джэу Джамбэчы чъэпыогъум и 26-м, 1917-рэ ильэсым къыщыхъуыгъ. ЛIэ-шIэгъу зэблэкI-зэхъокIыныгъэ уахътэм къыхэхъуыжхэрэм нэмыкIхэм ялыкI-хэу, цыф гъэшIэгъон хъухэ зэрэха-бзэр хэткIи шъэфэп. Андырхъуаер ахэм ащыщ.

Андырхъое Джантэмыр Сэфэрбий ыкIор апэрэ еджэгъэ-гъэсагъэхэм ащы-щыгъ. 1935-рэ ильэсым Краснодар дэ-тыгъэ клэлэгъэджэ техникумыр къы-ухыгъ ыкIи Улапэ клэлэгъэджэ агъакIуи Iоф щиилагъ. Ащ ыуж икIуаджэу Джам-бэчы къекIожьи, еджапIэм директорэу Iоф щиилагъ. Адыгэ къэралыгъо клэлэ-гъэджэ институтыр заочнэу къыухыжьи-гъагъ. Хэгъэу зеошхом ыкIи япон ми-

литаристхэм язэхэкъутэн тисоветскэ дзэхэм ахэтэу ар ахэлэжъагъ.

1946-рэ ильэсым дзэм къыхэкIыжьи, клэлэгъэджэ IофшIэным фежъэжьи. 1952-рэ ильэсым адыгэ лъэкпъ гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» редактор шъхьалэу фашIы. Мы IэнатIэр ильэс 31-рэ Джантэмыр зэрехъагъ, ымыIуапхьи ымышIапхьи ышIэу, къыгот цыфыр сы-дигъуи ыгъэлъапIэу, лъэшэу зыфэсакъы-жъэу, шэн зэкIэубытэгъэ пытэ зилэхэм ащыщыгъ. ИшIугъагъэр зышIэщтыгъэхэу илофшIэгъуэхэм, ичыплэгъухэм, икIо-джэгъухэм къалотэжьи икIуыщтыгъ.

Редакцием цыфыбэу лутыгъэм ащыщ горэми нэмыплъ ритыгъэу, фэгубжыгъэу е ыгу хигъэкIыгъэу хэти къышIэжьишэп.

Пашэм бэба еллытыгъэр — Андыр-хъуаер къызыщыпчынэу щымытэу, теу-бытэгъэхэ хэлъыгъ, ащ фэдэ Iэшъхэ-тет адыгэ гъэзетым зэриIагъэм, гъэзе-

тым ылапсэ зэригъэпытагъэм, ыпэкIэ ар зэрэлъыгъэкIотагъэм щэч хэлъэп. Цыфым уетIыргоу уецацIэкIэ зи хэ-

бгъэхъощтэп, цыфыр зэхэпшыкIышъу-ныр ары сыдигъуи Iофыр клэзгъэкIырэр. Ащ фэдэ пэщэ ялым ыцIэ цыфхэм алэтыгъ, зышIэщтыгъэхэм зэфэдэу шIу нэмыкI къыраIуалIэрэр.

Коллективым ныбжьи мы лIым зы-кIэрищыкIыгъэп, хэткIи щэлэгъэхэ хэлъыгъ, зы нэбгыри ыпсэ хигъэлэжьи-гъэу къашIэжьишэп. Мафэ къэс къы-дэкIырэ лъэкпъ гъэзетым сыдрэ лъэны-къокIи лъэшэу уналэ тетын фэагъ. Коллективми, редактор шъхьалэми, пшъэдэкIыж зыхьырэ секретарми, хэу-такIуи, нэмыкIи зэфэгумэкIыж ин зэ-фырIагъ, ауми нахъ охътэ пльырхэу IофшIэныр къызызэхэхэу, зыгорэ Iэ-пэдэлэл зыхъукIэ, Джантэмыр «тызыхэ-тыр джэгущу, ар шъушIэрэба?!» зэрило-щтыгъэр тэри къыднэсыжьи. Джащ фэдэу Андырхъуаер лъэлэу горэ илэу зыкIыфэзгъэзагъэ пэпчъ дэлэныр зэри-шэныгъэр. фэлъэкIыштыр зэрафшIэщты-гъэр зэрэцIыфышIугъэм ищыс.

Андырхъое Джантэмыр ильэс 73-м итэу идунай ыхъожьи, ау ар псаумэ анахъ псаужь, джы къызнэсыгъэми ыцIэ шIукIэ ралэ.

МЭРЭТЫКЪО Рэмэзан

(1937 — 2006)

Андырхъое Джантэмыр ыуж лъэкпъ гъэзетэу «Социалистическэ Адыге-им», 1983-рэ ильэсым къыщегъэжъа-гъэу 1992-рэ ильэсым нэс, хэку гъэзе-тэу «Адыгэ макъэм» Р. МэрэтыкIор иредакторыгъ.

Ар къуаджэу Хъакурынэхъаблэ 1937-рэ ильэсым къыщыхъуыгъ. Къоджэ гурыт еджапIэр къыухи, Адыгэ клэлэгъэджэ институтым, Ростов-на-Дону дэт апшъэрэ партеджапIэм ащеджагъ. Комсомолым

ыкIи партием я Шэуджэн райком, пар-тием ихэку комитет, народнэ депутатхэм яхэку Совет Iоф ащишIагъ.

МэрэтыкIо Рэмэзан ильэси 9 хэку гъэзетым ипэщагъ, ипшъэрылъ зафэу зэшIуихыгъ. 1992-рэ ильэсым къыще-гъэжъагъэу Адыгэ Республикэм и Пре-зидент ипресс-секретарыгъ.

МэрэтыкIо Рэмэзан зыфэдэгъэ цы-фыр, илофшIэIагъэр тидэ зыщэли дэгъу дэдэу зэлашIэрэ журналист шIэгъуагъэу,

тинахьыжъэу ЛIэхъусэжъ Хъаджыретбий клэгъэзынчъэу къытхыжьи. Ар еджэ-гъэ-гъэсэгъагъ. Цыфхэр зэхэзышIыкIэу зилъэпIагъ, адыгэ лъэкпъым ищылэкIэ гъогу зэциз тынчим тещэгъэнымкIэ къогъанэ илагъэп, сыд фэдэрэ Iоф ешIэ-ми, ыгуи ыпси етыгъагъ. Джащ фэдэу лъэкпъ гъэзетым ылапсэ гъэпытэгъэным ыкIи ыпэкIэ лъыгъэкIотэгъэным ишъып-къэу Рэмэзан дэулэу, шъхьалытэжьи ин хэлъыгъ, IэнатIэм игъэрыгъэп.

ХЪАКIЭМЫЗЭ Биболэт

(1937 — 2000)

Лъэкпъ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредактор шъхьалэщтыгъэу, цыф зэкIэуп-кIэгъэ хьалэлэщтыгъэу ХъакIэмызэ Биболэт мыбэдэдэми, ильэси 4 — 5 фэдизым, Iоф дэзышIагъэхэм сэри са-щыщ. Гъэзетым ащ зыкIи ынэ теплъэ-хъукIыштыгъэп, аужыпкъэм, щэджэгъо зыгъэлсэфыгъо сыхъатыри мыкIоу, нэ-рэ-Iэрэм редакцием къэкIожъыти, къы-дэкIырэ гъэзет нэкIубгъо пэпчъ шIоIофэу яджэщтыгъ, ренэу гъэзетым джащ фэдэу ыналэ тетыгъ. Ежъыри цыф зэкIэупкIэ-гъэ къэбзэ-лъэбзагъ, сыдымкIи лъэшэу зыфэсакъыжьиэхэрэм ащыщыгъ. Зипэщэ редакцием иколлектив хэт нэбгырэ пэпчъ фэлъэкIи, зытегъэпсыхъагъи, илIи имыли дэгъоу ышIэщтыгъ. Зэрэфэамалэу хэти ишIуагъэ ригъэкIыштыгъ. Сэ гъэзетым сыкIызылухъагъэр 1993-рэ ильэсым

тыгъэгъазэм и 1-р ары. Мы уахътэр тикъэралыгъокIи цыфхэмкIи къызыры-кIуагъэп, ау ащ емылтыгыгъэу, гъэзетым илофшIэхэу ЛIышэ Санят, Хъакъунэ Заремэ унэхэр къараригъэтыгъагъ, нэ-мыкI шIушIагъэу илэхэми илэгъу-илофшIэ-гъу нахьыжъхэр щыгъозагъэх. Сыдми Биболэт ышъхъэ закъоу щымытэу, цыф-хэм, лъэкпъым афшIэрэм зэригъэразэ-щтыгъэр мы щысэхэм къаушыхъаты.

Б. ХъакIэмызыр ТэхъутэмыкIое рай-оным ит къуаджэу Пэнэхэс 1937-рэ ильэсым къыщыхъуыгъ. Адыгэ клэлэгъэ-джэ училищыр, Адыгэ клэлэгъэджэ институтыр ыкIи Ростов дэтыгъэ апшъэ-рэ партеджапIэр къыухыгъэх. 1959-рэ ильэсым хэку радиокомитетым IофшIэ-

ныр щыригъэжъагъ, комсомолым ихэку комитет, хэку гъэзетэу «Адыгейская правда» зыфилорэм Iоф ащишIагъ. 1970-рэ ильэсым къыщегъэжъагъэу 1976-рэ ильэсым нэс хэку радиокомитетым итхьаматэ игодзагъ. 1976-рэ ильэсым къыщыублагъэу хэку гъэзетэу «Социа-листическэ Адыгеим» иредактор игуа-дзэу, 1992-рэ ильэсым къыщегъэжъа-гъэу «Адыгэ макъэм» иредактор шъхьа-лэу лэжъагъ. Журналистхэм я Союз хэтыгъ. Обществэу «Родинэм» итхьамэ-тагъ. АдыгабзэкIэ художественнэ тхылъ заулэ къыдигъэкIыгъ.

Урысые Федерацием культурэмкIэ изаслуженнэ IофышIагъ, Адыгеим, Къэ-бэртэе-Бэлкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэ-сым язаслуженнэ журналистыгъ. Мы уахътэм лъэшэу егугъухэу, чаныгъэ ахэ-лъэу лъэкпъ гъэзетищмэ зэхэт номер гъэшIэгъонхэр къыздыдагъэкIыхэ хъу-гъагъ. ХъакIэмызэ Биболэт Iофыр зикIа-сэу, цыфхэр зилъэпIагъэхэм ащыщыгъ.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Социальнэ лъэныкъомкӀэ къэралыгъо фӀэо-фашӀэхэр афызэшлохыгъэнхэмкӀэ

Адыгэ Республикэм игъэцӀэкӀэ хабзэ икӀулыкӀухэм социальнэ сертификатхэр зэраратыхэрэ шӀыкӀэм ехылаӀаг

Федеральнэ законэу N 189-р зытетэу «Социальнэ лъэныкъомкӀэ къэралыгъо фӀэо-фашӀэхэр зэрэзэшлуахыхэрэ шӀыкӀэм ехылаӀаг» зыфилоу 2020-рэ илъэсым бӀэдзэогъум и 13-м къыдӀэкӀыгъэм ия 20-рэ статья ия 9-рэ Ӏахь тегъӀепсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**

1. Социальнэ сертификатхэр зэраратыхэрэ шӀыкӀэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм къыщыублагъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ ипшъэрылъхэр зыгъэцӀэкӀэ КӀЭРЭЩЭ Анзаур

къ. Мыекъуапэ,
щылэ мазэм и 23-рэ, 2023-рэ илъэс
N 6

Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ иунашъоу «Наркоманием пэшлуеклорэ Ӏофтхьабзэхэм къадыхӀытагъэу сымаджэхэм яӀэзэгъэным фӀэгъэзэгъэ организациехэм апӀухьэрэ хьарджхэмкӀэ субсидиехэр 2003-рэ илъэсым зэралӀэклагъэхьащтхэм и План ухэсыгъэным ехылаӀаг» зыфилоуэм зэхьокӀыныгъэхэр фӀэшлыгъэнхэм фӀэгъэхьыг

Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъоу N 1492-р зытетэу «Юридическэ лицэхэм, унэе предпринимательхэм, джащ фӀэдэу товархэр къэзышӀыхэрэм, ӀофшӀэнхэр зыгъэцӀэкӀэхэрэм субсидиехэр зэралӀэклагъэхьащтхэм тегъӀепсыхьэгъэ шӀэпхэ правовой актхэм яхылаӀаг» зыфилоу 2020-рэ илъэсым Ӏоныгъом и 18-м къыдӀэкӀыгъэм диштэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ иунашъоу «Наркоманием пэшлуеклорэ Ӏофтхьабзэхэм къадыхӀытагъэу сымаджэхэм яӀэзэгъэным фӀэгъэзэгъэ организациехэм апӀухьэрэ хьарджхэмкӀэ субсидиехэр 2003-рэ

ильэсым зэралӀэклагъэхьащтхэм и План ухэсыгъэным ехылаӀаг» зыфилоуэм мыщ фӀэдэ зэхьокӀыныгъэхэр фӀэшлыгъэнхэм:

«3) организациер ӀэклӀыб къэрал юридическэ лицэу щыты хьуштӀэп, джащ фӀэдэу Урысыем юридическэ лицэхэу зиуставной капитал процент 25-м шӀокӀыхэрэри ащ къыхиубытэхэрэп»;

2. Къэбар-правовой отделым:

— мы унашъор Министерствэм исайт, Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо хабзэ игъэцӀэкӀэ кӀулыкӀухэм яофициальнэ Интернет-сайт къаригъэхьанэу;

— гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэм-рэ», джащ фӀэдэу мазэм зэ къыдӀэклӀрэ тхылъэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхьугъогъэхэр» зыфилоуэм къыхаригъэутынэу.

3. Мы унашъом игъэцӀэкӀэн зэрӀеклорэм сӀэсхьӀэкӀэ сылпылпӀэнэу пшъэрылъ зыфӀэсӀыжы.

4. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм къыщыублагъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

Министрэм иапэрэ гуадзэу И. В. ШИРИНА

къ. Мыекъуапэ,
щылэ мазэм и 19, 2023-рэ илъэс
N 10

Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо программэу «Доступная среда» зыфилоу 2023 — 2025-рэ илъэсхэм ателытагъэм къыхиубытэрэ Ӏофтхьабзэ шӀхьалӀэхэр гъэцӀэклагъэ зэрэхьуштхэм и План ехылаӀаг

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 146-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо программэхэр зэхэгъэуцогъэнхэмкӀэ, щылэныгъэм ахэр щыгъэцӀэкӀэгъэнхэмкӀэ, шлуагъэ къатэу пхырышӀыгъэнхэмкӀэ Ӏофтхьабзэхэу зэшлуахыщтхэм яхылаӀаг» зыфилоу 2019-рэ илъэсым мэкъуогъум и 21-м къыдӀэкӀыгъэм тегъӀепсыхьагъэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо программэу «Доступная среда» зыфилоу 2023 — 2025-рэ илъэсхэм ателытагъэм къыхиубытэрэ Ӏофтхьабзэ

шӀхьалӀэхэр гъэцӀэклагъэ зэрэхьуштхэм и План ухэсыгъэнэу.

2. Къэбар-правовой отделым:

— Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ исайт, Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо хабзэ игъэцӀэкӀэ кӀулыкӀухэм я Интернет-сайт мы унашъор къаригъэхьанэу;

— гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фӀэдэу мазэм зэ къыдӀэклӀрэ офици-альнэ тхылъэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ

зэхьугъогъэхэр» зыфилоуэм къыхаутыным пае алӀэ-кӀигъэхьанэу.

3. Мы унашъом 2023-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщыублагъэу кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

4. Министрэм игуадзэу И.В. Ширинар унашъом игъэцӀэкӀэн зэрӀеклорэм лыпӀлӀэнэу пшъэрылъ фӀэшлыгъэнэу.

Министрэу МЫРЗЭ ДжанбӀэ

къ. Мыекъуапэ,
щылэ мазэм и 20, 2023-рэ илъэс
N 15

Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ

къольхэ тын-Ӏыхыным пэшлуеклогъэнымкӀэ зэхигъэуцогъэ Планэу 2023 — 2025-рэ илъэсхэм ателытагъэм ехылаӀаг

Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ ипрограммэу «Къольхэ тын-Ӏыхыным пэшлуеклогъэным ехылаӀаг» зыфилоу Адыгэ Республикэм и Лышхьэ унашъоу N 3-р зытетэу 2023-рэ илъэсым щылэ мазэм и 16-м къыдигъӀэкӀыгъэмкӀэ аухэсыгъэр гъэцӀэклагъэ хьуным пае **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ къольхэ тын-Ӏыхыным пэшлуеклогъэнымкӀэ зэхигъэуцогъэ Планэу 2023 — 2025-рэ илъэсхэм ателытагъэр ухэсыгъэнэу.

2. Къэбар-правовой отделым:

— Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ исайт, Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо хабзэ игъэцӀэкӀэ кӀулыкӀухэм я Интернет-сайт мы унашъор къаригъэхьанэу;

— гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фӀэдэу мазэм зэ къыдӀэклӀрэ офици-альнэ тхылъэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхьугъогъэхэр» зыфилоуэм къыхаутыным пае алӀэ-кӀигъэхьанэу.

3. Мы унашъом зыклатхэхэрэм къыщыублагъэу кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

4. Унашъом игъэцӀэкӀэн зэрӀеклорэм сылпылпӀэнэу сӀэсхьӀэкӀэ зыфӀэсӀыжэ.

Министрэу МЫРЗЭ ДжанбӀэ

къ. Мыекъуапэ,
щылэ мазэм и 25-рэ,
2023-рэ илъэс
N 19

Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыхагъӀызэ, социальнэ фӀэо-фашӀэхэм атегъӀепсыхьэгъэ къэралыгъо фӀэо-фашӀэхэм ателытэгъэ къэралыгъо заказхэм ягъэцӀэкӀэн пӀухьэрэ ахьщэм изы Ӏахь афӀэлъэгъужыгъэным пае субсидиехэр юридическэ лицэхэм 2023-рэ илъэсым зэралӀэклагъэхьащтхэм ехылаӀаг

Урысые Федерацием бюджетымкӀэ и Кодекс ия 78.4-рэ статья ия 1-рэ пункт ия 3-рэ подпункт, Фе-деральнэ законэу N 183-р зытетэу «Социальнэ лъэ-ныкъомкӀэ муниципальнэ фӀэо-фашӀэхэм ягъэцӀэкӀэн тегъӀепсыхьэгъэ къэралыгъо заказым ехылаӀаг» зы-филоу 2020-рэ илъэсым бӀэдзэогъум и 13-м къыдӀэкӀы-гъэм адиштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**

1. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къы-хагъӀызэ социальнэ фӀэо-фашӀэхэм атегъӀепсыхьэгъэ къэралыгъо фӀэо-фашӀэхэм ателытэгъэ къэралыгъо заказхэм ягъэцӀэкӀэн пӀухьэрэ ахьщэм изы Ӏахь афӀ-элъэгъужыгъэным пае субсидиехэр юридическэ лицэ-хэм 2023-рэ илъэсым зэралӀэклагъэхьащтхэр ухэсы-гъэнэу.

2. Мы унашъом игъэцӀэкӀэн зэрӀеклорэм министрэм

игуадзэу Р. А. Даурыр лыпӀлӀэнэу пшъэрылъ фӀэшлы-гъэнэу.

3. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм къыщыубла-гъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ ДжанбӀэ

къ. Мыекъуапэ,
щылэ мазэм и 25-рэ, 2023-рэ илъэс
N 17

Гандбол

Джыри ешлэгъу 14

Адыгэ Республикэм ибзыльфыгъэ командэу «АГУ-Адыиф-2-м» зичэзыу ешлэгъухэр илагъэх. Мызыгъегум типшашъэхэр Мыекъуапэ щешлагъэх. Командхэу «Университет-2-м» (Ижевск) ыкIи «Лада-2-м» (Тольяти) гъогогъу тлуритло алулагъэх.

Яна Усковам ыгъэсэрэ купым апэрэ ешлэгъуитлоу Ижевскэ икомандэ дырилагъэр къинышхо къыщыхъугъэп, теклоныгъитлу къыдихыгъ. Пчъагъэр 27:23 ыкIи 33:24.

Ащ ыуж «АГУ-Адыифым-2» Урысые зэнэкъокъум пэрытныгъэ цызыыгъ командэхэм ащыщэу «Лада-2-м» дырилэгъэ зэлуклэгъухэр къызэрыкIуагъэхэп. Ятлонэрэ чыплэм щыт хъакIэхэм

гъогогъуитло теклоныгъэр къыдаыхыгъ, пчъагъэр 25:37 ыкIи 29:52.

Адыгеим икомандэ ешлэгъу 26-рэ илагъ, я 9-рэ чыплэм щыт. Джыри ешлэгъу 14 къыфэнагъ.

Мэзаем и 21 — 22-м Звенигород икомандэу «Звезда-2» зыфилорэр Мыекъуапэ къэкIощт. Гандболыр зыгу рихьыхэрэр мы ешлэгъухэм яплъынхэу зэхэщаклохэм рагъэблагъэх.

Зэхэзышагъэр ыкIи къыдэзыгъэжыгъэр:
АР-м лъэпкъ ИофхэмкIэ, Iэжыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырIэ зэпхынныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зылдэщылэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм къаIихырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цIыкIунэу щытэп. Мы шапхэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием экIегъэкIожыхъ.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын ИофхэмкIэ, телерадиоукъэтынхэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4344
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 251

Хэутыным узщыкIэгъэнэу щыт уахьтэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкIэгъэхэу уахьтэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъаIэр
МэщIэжы С. А.

Редактор шхъаIэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшъэдэжыжь зыхьырэ секретарыр
Тхьаркыохъо А. Н.

Художественнэ гимнастикэр

Нэбгырэ 600-м ехъу хэлэжъагъ

Художественнэ гимнастикэмкIэ Къыблэ ыкIи Темыр-Кавказ федеральнэ шьолырхэм я Первенствэ Адыгэ Республикэм ихэшпыкIыгъэ командэ чанэу хэлэжъагъ ыкIи типшашъэхэм гъэхъэгъэшлэхэр ашлыгъэх.

Къалэу Налщык шыкIогъэ зэнэкъокъухэм спортсменкэ 600-м ехъу ахэлэжъагъ, ахэм ильэси 10-м щегъэжъагъэу 15-м нэс аныбжъ. Спортым имастер хъунхэмкIэ кандидатхэм якъыхэхынкIэ ыкIи апэрэ разрядымкIэ щылэ программэхэм къадыхэлъытагъэу пшашъэхэр тынхэм афэбэнагъэх.

Адыгеир зэрифэшъуашэу къагъэлэжъагъ Мыекъопэ СШОР N 2-м зыщызыгъасэхэрэ Милена Капковам, Дарья Ларионовам, Анна Алексеевам, Милана Матевосян, Мырзэ Самилэ, Елизавета Годынюк, Анастасия Червяковам, Нина Коробовам, Карина Сильченкэм, Арина Щербаневам, Сихъу Данэ.

Купхэм язэнэкъокъухэм Ады-

геим ихэшпыкIыгъэ командэ я 18-рэ чыплэр къыщыдихыгъ, зэкIэмкIи командэ 78-рэ зэрэхъуштыгъэхэр. ШхъэзакъохэмкIэ типшашъэхэмкIэ анахъ къахэщыгъэр, дэгъоу зыкъэзыгъэлъэгъуагъэр Милена Капковар ары. Ащ я 18-рэ чыплэр къыдихыгъ ыкIи Урысыем и Первенствэ хэлэжъэн амал илэ хъугъэ. Ар мэзаем и 12-м щыублагъэу и 23-м нэс Москва шыкIощт.

Командэр агъэхъазырыгъ тренер шхъаIэу, Урысыем спортымкIэ имастерэу Яна Цеханович, Яна Кост ыкIи Людмила Кошевам.

Типшашъэхэм тапэки тагъгушлонэу, гъэхъэгъэшлэхэр ашлынхэу афэтэлэ.

